

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

15. szám

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi január 19

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

MANIU VISSZAVONUL BADACSONYBA

Épül az új „kinai” fal

A lap bensejében közöljük a pénzügyminisztérium legújabb rendeletét a devizák és valuták ellenőrzéséről. Ez a rendelet — ha husz évvel kevesebbet íránk — száraz, érdektelen és szakszerű körirat lenne, amit legfeljebb néhány illetékes penne tudomásul.

Ma úgy hat a pénzügyminisztérium leírata, mint egy darab véres valóság.

Alapjában nem is finánciális rendelkezés, hanem rendőrhatalmági utasítás. Hogy így kell ellenőrizni, meg úgy kell ellenőrizni. Így kell kutatni, meg úgy kell kutatni. Így kell bejelenteni, meg úgy kell bejelenteni, vádat emelni, megbüntetni, végrehajtani.

Az ember még megvizsgálódna, ha nagy tőkék felülvizsgálásáról volna szó. Ha az üzérkedő tőzsérek manipulációinak akarnának véget vetni. Ha a tőzszedék ellenszenvos üzemre vetnének hurkot. Ha a konjunktúra, jobban mondva dekonjunktúra zavarosának halászeit vennék szemügyre.

De nem. Szó se róla. Apró, mondhatnók teljességgel jelentéktelen összegecskék vonják maguk után a legmagasabb pénzügyi gondoskodás rendőrhatalmági intézkedéseit. Olyan összegek, amelyekkel mindannyian rendelkezhetnénk, sőt rendelkezünk is szerencsésebb hónapokban. A testőrérd megbeszélésük Bécsben. Ki kell rohannod hozzá. A fiad vár Brünneben, ahol a nem kodifikált, de annál inkább létező numerus clausus miatt nyomorogja pégi diákjeit. A szállítót táviratot küld Lipcséből. Vagy egyszerűen irritálni kezd a vakbeled, fel kell rohannod Pestre, hogy a Verebély pájja fel. És vegye ki.

E helyett szemben találod magadat a pénzügyminisztérium valuta- és devizarendeleeteinek özőnével és ez özőnnek milió paragrafusával, amelyekről csak aprólkos vizsgálat után lehet megállapítani, hogy nem a szigorú, állambiztonsági intézkedések és nem a rendőrhatalmági bizalmas utasításai, hanem finánciális parancsok.

Amelyek belenyulnak legegényibb életünkbe, megszorítják, megkínózzák, föltérítik az előirt szankciók könyörtelen erejével egzisztenciánkat, sőt talán börtönbe is juttathatnak. Individuális szabadság és polgári erkölcs rá vannak téve a deviza és valuta kártyájára.

Nemcsak nálunk, hanem másutt is csomó országban s amint egy mai jelentés közli, a közeljövőben már azokban az országokban is, amelyek eddig még önfeláldozóan őrizték a pénzügyi liberalizmus csökevényeit.

El kell tűnődni azon, vajjon mit jelent és miben nyilvánul meg a polgári rendnek az az individualizmusa, amelyre oly rajongva szokás hivatkozni a világrengető társadalmi küzdelem során? Egyéni jogaink és szabadságaink rendeletek hullámsírjába fulladnak bele s e rendeletek oly egyirányuan lehetőségeink megnyirbálására vonatkoznak, hogy nehéz kielemezni, melyiket szülte a pénzügyi előrelátás tisztességes szelleme és melyiket a szigorú, vagy a rendőrség folytonosan aggódó és örködő szimata? Mindabból, amit valaha a liberális polgári társadalom szabadságrendszere jelentett, mutatónak már csak az individualizmus elmélete maradt meg részünkre. De ez az elmélet is beleful lisan a devizák és valuták nemzetközi harcába.

Az arany háborúja hovatovább elnyeli azokat a csonkokat, amelyek az acél és a dinamit háborúja után régi életünkben megmaradtak.

A kormány megegyezt a genfi egyezmény aláírásában

Lugosianu már el is utazott Genf-be

Marinescu ezredet tíz napi fizetésmegvonással büntették

Bukarest, január 17.

Hétfőn délután öt órakor Vajda Sándor elnöke alatt összeült az új kormány második minisztertanácsa, amelyen Mironescu belügyminiszter megbetegedése miatt nem vehetett részt. A minisztertanács behatárolta a genfi egyezmény ügyével és megállapította az irányvonalaikat megbeszélte, Lugosianu kereskedelemügyi miniszter részére, aki a kedd reggeli expressz vonatnál már el is utazott Spájbába.

Kormánykörökben remélik, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottságával folytatandó megbeszélések eredményre fognak vezetni.

Ezután a minisztertanács megtárgyalta Fortu professzornak az ügyét, akit ismeretesen felségsejtés miatt letartóztattak, majd a miniszterelnök tudatta a kormánnyal, hogy Mironescu belügyminiszter

Marinescu ezredesnek, a bukaresti rendőrség főkapitányának fegyelmi ügyében intézkedést és megfelelő szankciókat alkalmazza.

Hogy ezek a szankciók mik voltak, nem közzétette a sajtóval.

A bukaresti lapok ennek ellenére tudni vélik azt, hogy

a büntetés tíz napi fizetésmegvonás és irásos figyelmeztetés volt.

Tehát egy olyan fegyelmi vétség miatt, melynek a szankciója mindössze tíz napi fizetésmegvonás, tevékenységének teljében és az elérhető eredmények bekövetkezése előtt távoznia kellett Maniunak és együttesének. Ez több, mint bűn. Sőt több, mint hiba.

Ez humor.

Neveltségbe fullasztja az oly komor valóságot s kétségtelenné teszi azt, hogy a rendőrprefektussal való affér csak ürügy volt.

Egyébként a minisztertanácsról kiadott sajtót s kétségtelenné teszi azt, hogy a kormány tagjai megegyeztek a genfi egyezmény aláírásában.

Kína és Szovjetország kölcsönös védelmi szerződést kötöttek

A védelmi szerződés Tokióban óriási izgalmat okozott

Amerika cselekvésre kényszeríti a Népszövetséget
A tizenkilences bizottság kiáltványt akar Japánhoz intézni

Genf, január 17.

A Népszövetség tizenkilences bizottsága, amelyet a távolkeleti helyzet tanulmányozásával bíztak meg, hétfő délután ülést tartott. A bizottság tagjait kínos zavarba hozta az a jegyzék, amelyet kormánya nevében a kínai delegátus olvasott fel. Ebben a kínai kormány leszögezte, hogy a tizenkilences bizottságnak, vagy a Népszövetség főtákarágának minden olyan javaslata, amely eltér az

eddig meghozott határozatok szellemétől, Kínával szemben a legsúlyosabb méltánytalanságot jelentené.

A Népszövetség köreiből kiszivárgott hírek szerint a tizenkilences bizottságnak az a felfogása a japán-kínai konfliktusról, hogy a távol keleti kérdés megoldása nem haladhat továbbra is a régi mederben és a jelenlegi súlyos helyzetnek egy Japánhoz intézendő kiáltvánnyal kell véget vetni.

Orosz-kínai szövetség Japán ellen

Amíg a legmagasabb nemzetközi fórum előtt csigalassúsággal és teljes reménytelenséggel haladnak az ügyek, a távol Keleten ismét történt valami, ha a Central News híradása megfelel a tényeknek. Az angol lap értesülése szerint tuniillik

Kína és Oroszország kölcsönös védelmi szerződést kötöttek arra az esetre, ha egy harmadik állam bármelyikük területét megtámadná.

A Central News szerint a kínai-orosz fegyverbarátsági szerződés híre Tokióban óriási izgalmat okozott.

Annak ellenére hogy a kínai-orosz egyezmény híré hivatalosan nem erősítették meg, az angol lap minden ellenkező állítással szemben fenntartja értesülését.

Amerika sürgeti a Népszövetséget

A távol Keleten érdekelt hatalmak közül a japánok északkeleti offenzívájával teremtett új helyzet leginkább az Egyesült Államok kormányát foglalkoztatja és nyugtalanítja. Az Unio kormánya most arra utasította londoni és párisi nagyköveteit, hogy hivatalosan is szögezzék le illetékes nemzetközi fórumok előtt, hogy a Népszövetség a távolkeleti kérdés megoldását elhuzza és elaktikázza, meddő kísérletezéssel próbálkoznak a két ellenséges hatalom között közvetíteni. Az Unio kormánya a londoni és párisi nagykövete útján nyomást akar gyakorolni a Népszövetség főtákarágára és a tizenkilences bizottságra is, hogy

a japán-kínai konfliktus ügyében a népszövetségi alapokmány rendelkezései szerint cselekedjék.

Japán kilép a Népszövetségből

A francia ellenzéki sajtó elégedetten vette tudomásul a Népszövetség tizenkilences bizottságának határozatát. A lapok hangsúlyozzák, hogy végre a Népszövetség is erősebb állásfoglalásra határozta el magát.

A Matin értesülése szerint a tizenkilences bizottság állásfoglalása Tokióban nagy

izgalmat keltett s a japán kormány már el is határozta, hogy kilép a Népszövetség kötelékéből. A japán külügyminisztériumban már meg is fogalmazták a Japán kilépéséről szóló jegyzéket, amely megállapítja, hogy Japán számára nem előny olyan nemzetközi szorban tagságot viselni

melynek sem Amerika, sem Oroszország nem tagja.

A Népszövetség különben sem teljesítette feladatát, mert a mostani kínai-japán konfliktust nem lokalizálta, hanem épp ellenkezőleg, általánosította és elmérgesítette.

Maniu ismét visszavonul Badacsonyra

Egyelőre külföldre utazik
és már a Ferdinánd-rend
gyűlésén sem vesz részt

Mielőtt megbukott, a bukaresti új rádióállomás gyanús ajánlatának
elfogadását még megakadályozta

Bukarest, január 17.

Tegnap megemlítettük már, hogy a Népszövetséggel folyamatba teendő pénzügyi tárgyalásokkal kapcsolatban a kormány táviratot küldött Genfben azzal a kéréssel, hogy Románia gazdasági talpraállításának az ügyét azonnal tűzzék ki napirendre. A táviratra már néhány óra múlva megérkezett a válasz, amely jelen-

ti, hogy a Romániával való egyezmény tárgyalását január 20-ára tűzte ki a Népszövetség pénzügyi bizottsága.

A külföldi hitelezőkkel Párisban Stefan Stănescu, a Monopol pénztár vezérigazgatója fog tárgyalni. Egyébként a kormány hivatalos nyilatkozatot adott ki, melyben közli, hogy Lugosianu felhatalmazást kapott az országra nézve hasznos és mellő megállapodás kötésére.

Egy külföldi közvetítő, aki egyébként román állampolgár, igyekszik ezen a rádióállomáson néhány tízmilliót keresni. A közvetítő ajánlatát Maniu rosszállatának találta s felülvizsgálat céljából az illetékes állami szerephez juttatta el. Mielőtt azonban a döntés megtörténhetett volna, a külföldi kijáró visszavonta az ajánlatot azzal, hogy

január 15-ig megbukik a kormány s az új kabinet uralma alatt könnyedén intézi a dolgot.

Hogy mi a panama természete, hogy hogy hívják a külföldön lakó román urát, hogy hány száz milliót fizetne rá az állam, mindezt nem lehet megtudni. Annyi bizonyos csak, hogy a londoni Marconi-társaság érdekelt lenne az üzletben és az is biztos, hogy a kormánynál érdeklődött már az angol követség is az üzlet felől. És még egy bizonyos: az, hogy

a titokzatos közvetítő jobban van értesülve a román belpolitika eseményeiről és lehetőségeiről, mint maga a kormány. Vajon ki lehet az illető?

S vajon kihez kapcsolódhatnak ismeretségei?

idején a táblai vádtanácsnál is könnyen elérte, hogy szabadlábra helyezték.

Buteanu ügyész az elnök bejelentése nyomán a tárgyalás elhalasztását s egyben azonnali vizsgálat bevezetését kéri. Indítványát azzal indokolja, hogy a bíróság pártatlansága elleni vádról van szó s megemlíti, hogy ő is tagja volt a szóbanforgó táblai vádtanácsnak, amely Barabás ügyvédet szabadlábra helyezte.

A bíróság visszavonul, majd elbéli az ügyész indítványát s tovább folytatja a tárgyalást.

Kormos Viktor, a két gazda hivatalból kirendelt védője, a bíróság tudomására hozza, hogy az ügy 800 gépelt oldalra terjedő aktacsomóját csak nemrég vette kézhez s így ügyszólván fizikai lehetetlenség volt a terjedelmes aktacsomót áttanulmányoznia. Kijelenti, hogy ilyen körülmények mellett a védelmet nem láthatja el. Két védelem egyébként bejelentette, hogy

összes eddigi beismerő vallomását visszavonják

s hogy a merényletet nem ők, hanem egy harmadik ember követte el, aki időközben meghalt. Kormos ügyvéd megemlíti, hogy ennek igazolására védenői új tanukat jelentettek be s ezen a címen a tárgyalás elhalasztását kéri.

A bíróság megállapította, hogy a hivatalból kirendelt védő az idő rövidsége folytán nem tanulmányozhatta át kellően az ügyet s mint-hogy újabb tanuk kihallgatása is esedékes, elhatározták, hogy a tárgyalást február 14-ére halasztják.

ták.

Ha a visszavonulás hírének nem is erősítették meg, annyi bizonyos, hogy Maniu még e hét folyamán külföldre utazik. Ezért nem vesz részt a Ferdinánd-rend tagjainak gyűlésén sem, amelyet minden évben január 24-én tartanak meg.

Egy titokzatos panama

Egyébként a kormánybukással kapcsolatban bukaresti lapok valami egészen rejtélyes panamáról számolnak be, melynek középpontjában egy Bukarestben építendő hatalmas rádióállomás állana.

Maniu visszavonul?

Egyes bukaresti lapok jelentése szerint Maniu Gyula az

ismételt visszavonulását gondolatánál foglalkozik. A volt miniszterelnök állítólag le akar mondani a nemzeti-párt elnöki tiszttségéről és egyben mandátumát is a pártvezetőség rendelkezésére bocsátja.

Maniu visszavonulását ugyanazok az alkotmányos problémák okozzák, mint amelyek egyébként már passzívításra bír-

Devalválják az osztrák schillinget

Az új angol-francia kölcsön már a devalváló schilling fedezetéül szolgál

Bécs, január 17.

Az osztrák főváros politikai és gazdasági körök úgy tudják, hogy néhány napon belül föltétlenül törvényileg mondják ki a schilling 20 százalékos devalvációját.

Külföldi pénzügyi körök úgy tudják, hogy az osztrák kormánynak sikerült az angol és francia pénzügyi jelentősebb kölcsönt szereznie, ezt a kölcsönt azonban már az új schilling kapja kifejezetten abból a célból, hogy a devalváció utáni értéke fedezetet adjon.

A schilling devalvációjával és a külföldi kölcsönnel kapcsolatban hírlik az is, hogy az osztrák Nemzeti Bank könnyítéseket tesz a deviza- és valutakorlátozásokon.

A marosvásárhelyi Tábla február tizennegyedikére halasztotta a gyermekóallalusi bombapör tárgyalását

A felrobbantott Avéd 12 éves fia levelet írt Luca tanácselnöknek, amelyben szigorú büntetést kér apja gyilkosára

Marosvásárhely, január 17.

A marosvásárhelyi Tábla ma délelőtt kilenc órakor kezdette meg az alfalui bombamerénylet tárgyalását. Mindenkinek élénken emlékeztében él még az a szörnyű ügy, amely dr. Avéd János életét követelte, aki a lakásába Barabás János ügyvéd felbujtására Ambrus Lajos és Pál Dénes gazdák bombát dob-tak.

A csikszeredai törvényszék, — mint ismeretes, — Barabást, mint felbujtót, annak idején 15 évi fegyházra ítélte. A merénylet végrehajtói is súlyos büntetést kaptak: Pál Dénest 12 évi, Ambrus Lajost pedig 5 évi fegyházbüntetéssel sújtották.

A Tábla tárgyalása Luca tanácselnök, dr. Popescu és dr. Jonescu bírák és Buteanu ügyész jelenlétében kezdődött meg. Barabás védelmét Nistor Justin ügyvéd látja el, míg a két gazda védőjeül hivatalból Kormos Viktor ügyvédet rendelték ki. A magánvádát, az áldozat hozzátartozói nevében Elmer Mátyás dr. képviseli.

A tárgyalás megnyitása után Luca tanácselnök szendrőbejelentést tesz. Elmondja, hogy tegnap levelet kapott az áldozat 12 éves László nevű második gimnázista fiától, a melyben a gyermek szigorú büntetést kér ap-

ja gyilkosára, Barabás Jánosra. Barabás a levél szerint ugyanis úgy nyilatkozott, hogy a Táblánál könnyű lesz a dolga, hiszen annak

Még egyszer a bukaresti katasztrófa

Kit talál büntösnek a CFR?
— Kit talál büntösnek a vizsgálóbíró? — És hol vannak az igazi büntösök?

Bukarest, január 17.

Irni kell róla feltétlen, közügy, amelyben életünk forog, vagy foroghat kockán.

Ha halottakon és sebesülteken már nem segíthetünk. De elébe vágatunk annak, hogy a felelőtlenség és lelkiismeretlenség ismét halomba hordja a holttesteket. S hogy anyák zokogjanak gyermekük szétzúzott hullája felett.

★

Január tizedikén öt percnire a bukaresti állomástól, a temesvári gyorsvonat beleszaladt egy személyvonatba. Nyolc embert holtan szedtek ki a romok alól. A negyven sebesült közül több ma is agonizál.

Most szemünk előtt van a hivatalos jelentés. A CFR vizsgálatának az eredménye és a törvényszék megállapításai. Öt ember börtönben ül. Egy pályao. Egy fékező. S három más kismember.

Oly jelentéktelen pontok a vasut iratlan üzemében, hogy keserűen mosolyogni kell, ha arra gondolunk, hogy mögöttük csapódott be a cella-ajtó.

Mit tehettek ezek? Mennyiben lehet felelős a fűtő azért, hogy két vonat összerohant? Hol van itt az elégtétel és hol van a biztosíték a jövőre?

Nézzünk hát utána a dolognak.

Hogyan történt a katasztrófa?

Hogy a helyzetet tisztán lássuk, vázolnunk kell pontosan azt, miképpen játszódott le a szerencsétlenség. A 110-es számú személyvonat szabályos körülmények között haladt Bukarest felé, átbogott a Bukarest és Chitila állomás közé beiktatott megállóhelyen. Ennek a megállóhelynek a forgalmi tisztviselője köz-

vetlenül a személy elhaladta után utjára engedte a 16-os gyorsvonatot. Ugyanis közvetlenül azután, hogy a személy elment Morze táviratot kapott a bukaresti állomástól, hogy a vonal szabad. Illetve a táviratot ő így olvasta, Noha a Morzében az állt, hogy a vonat nem szabad. Nem is lehetett szabad, mert a gyors előtt haladó személy Bukarest külvárosában lemerészkelt futását, hogy csomó munkás menetközben leugrálhasson a szerelvényről.

A döntő hiba tehát az volt, hogy a megállóhely forgalmi tisztviselője félreértette a táviratot. A hivatalos reláció ezzel kapcsolatban kihangsúlyozza azt, hogy a forgalmista magyarázata a dolognak, mert hiszen a szóbanforgó távirat egy mindennap huszszor is előforduló jelzést közölt, egy szakmai műszót, amelynek száz százalékos közömbös a felvevő, vagy leadó tisztviselő anyanyelve.

Ellenben távolról sem közömbös az, hogy a vonatok érkezéséről szóló Morze formulák között nincsen jelentős különbség.

Mi sem könnyebb, mint egy ilyen jelzést félreérteni, még pedig félreérteni anyanyelvre való tekintet nélkül.

A hiba tehát első és döntő fázisában is a CFR részéről történt.

A CFR. bűnösei

A vasut a saját kebelében lefolytatott vizsgálat alapján a következőket találta felelősnek:

1. a chitilai állomás forgalmistáját, aki nem jelezte pontosan a két vonat kiindulását.
2. a megállóhelyecske forgalmistáját, mert félreértette a bukaresti állomás Morze táviratát.
3. a személyvonat vezetőjét, aki nem intézkedett az irányban, hogy a gyors ne jöhessen közvetlenül utána.

A törvényszék bűnösei

A törvényszék viszont a következőket találta bűnöseknek a katasztrófa előidézésében:

1. az állomásfőnököket, akik a megállóhelyre magyar anyanyelvű és a fővárosi forgalomban kevéssé jártas tisztviselőt helyezték.
2. a szolgálati főnököket, akik az ellenőrzési módját és a forgalom biztonságát elhanyagolták.

Tehát látható, hogy a két vizsgálat ellenkező megállapításokra jutott.

A CFR az apró emberkéket sújtja, a törvényszék a valamivel felelősebb tisztviselőket. Ellenben egyik sem emlékezik meg arról, hogy kik az

igazi bűntösök.

Jonescu tábornoknak, a CFR lemondatot vezetőigazgatójának egyenes óhajára új fajta közlekedési rendet honosítottak meg a bukaresti pályaudvaron. E rend célja az volt, hogy a fővárosi Gara de Nord a nagy nemzetközi állomások látványát nyújtsa, még pedig úgy a vonatok beérkezése, mint kifutása alkalmával. E célból a volt vezetőigazgató rendelkezése úgy rendezték a menetidőket, hogy a bukaresti állomásról a vonatok napi három periódusban futottak ki, illetve az állomáshoz három periódusban érkeztek be. Ezáltal a főváros körzetében a napnak bizonyos pontjain rendkívüli forgalom keletkezett, vonat vonatot követett s

a rendet csak a legmodernebb technika és legnagyobb létszámú személyzeti szolgálat segítségével lehetett volna beosztani.

2) Ehelyett csökkentették a személyzet létszámát, olyképpen, hogy a Gara de Nordon például a forgalmi szolgálatot 24 órára „durchmarsch”-okkal látták el. Sőt mi több: leépítették a jelző fékezői szolgálatot, amely pedig — éppen az adott esetben is — alkalmas lett volna a szerencsétlenség megakadályozására.

3) A forgalom centralizálásával egyidejűleg a legkisebb, a legkevésbé technikailag felszerelt állomásokon a személy elhaladása után a személyvonatot a megállóhelyeken is, amely megfelelő felszerelés hiányában meg sem állíhatta volna a személy után robogó gyorsvonatot.

A megállóhely egyáltalán nem volt mechanizálva s csakis így történhetett meg, hogy a magyar forgalmista utjára engedte a gyorsot, még mielőtt a személy Bukarestbe beérkezett volna.

A megállóhely a legközönségesebb automata gépezetek hiányában működésre képtelen volt olyannyira, hogy közvetlenül a szerencsétlenség után teljesen beszüntették működését.

Mi nem mondjuk azt, hogy a letartóztatott apró emberkéket nem felelősek.

Nem mondjuk azt, hogy a törvényszéki vizsgálat által vádolt tisztviselők ne büntetessenek meg.

Ellenben megemlítjük, hogy milliárdokat költöttek el csupán a Gara de Nord újjáépítésére, új és inkább nagyképű, mint szükséges állomásokra, rossz anyagok és mesterháztalanságra. Kiáltóan bőkezűen igazgatják a CFR-t. A milliárdokból az emberéletbiztosítására is kellett volna néhány lejt szánni.

Talán másutt is lehetne bűntösöket találni mint ahol eddig keresték.

Elnapolják a kamarát

Bukarest, január 17.

A kamara ma rövid formális ülést fog tartani, amelyen felolvassák az elnapolásról szóló kéziratot.

A Schleicher kormány sors január 24-én dőlt el

Berlin, január 17.

Veszedelemes gyorsasággal közeledik január 24-ike, a német birodalmi gyűlés megnyitása-
nak dátuma, amikor

elődül, hogy Schleicher tábornok diktatúrája
tarthatja-e továbbra is magát,

vagy pedig távoznia kell a német birodalom
től, fokozva a politikai és gazdasági vál-
ság bonyolalmait.

Az ominózus dátum közeledése a pártirodák
párnázott ajtóit mögött ideges tárgyalásokat,
kúnn a német városok utcáin pedig véres ösz-
szetűzéseket jelent már napok óta.

Minden jel arra mutat, hogy a pártok kö-
zött megindított tárgyalások nem vezetnek
eredményre és a megegyezés minden irány-
ban kizártnak látszik. Éppen ezért a német bi-
rodalomnak

számolnia kell azzal, hogy a birodalmi gyű-
lést már a január 24-iki megnyitáskor fel-
is oszlatják és kiírják az új választásokat

Papen volt birodalmi kancellár hívei már
nyíltan hangoztatják, hogy a birodalmi gyű-
lést a napokban feloszlatják és

február 19-re írják ki az új parlamenti vá-
lasztásokat.

Véres utcai harc a hét első napján Iser-
lochan volt, a nemzeti szocialisták és a kom-
munisták között. Az utcai harcban egy nem-
zeti szocialista meghalt, 9 megsebesült. A
kommunisták veszteséglistán egy súlyos és 9
könnyebb sebesült. A nemzeti szocialisták ké-
sőbb üldözőbe vették a kommunistákat, akik
lövöldözés közepette menekültek el.

Meghosszabbították Forju professzor vizsgálati fogságát

Bukarest, január 17.

Az ilfovi törvényszék harmadik szek-
ciója tegnap vette tárgyalás alá Forju
professzornak letartóztatási ügyét. A pro-
fesszor beismerte, hogy a vad tárgyalá-
sok cikkeit ő írta, kifejtve, hogy célja
a cikkekkel egy a köz érdekében álló
mozgalom megindítása volt. Forju érde-
kében Titel Petrescu, Petrovici, Oanea
Lőrinc, Toma Dragu, Vasiliu Cluj, Tran-
cu Jasi, Conduratu ügyvédek szólaltak
fel. Végül az utolsó szó jogán Forju ki-
jelentette, hogy

a börtönt mártíriumnak érzi és büsz-
kén megy a rácsok közé.

A törvényszék rövid tárgyalás után
konfirmálta Forju professzor vizsgálati
fogságát, amely így harminc napra meg-
hosszabbították.

Az új magyar sajtófőnök fogadta a magyar sajtó munkásait

Budapest, január 17.

Kedden délelőtt 11 órakor a magyar
külgazdasági minisztérium új sajtófőnöke, Men-
gele Ferenc dr. fogadta a budapesti sajtó
képviselőit. Az újságírók előtt kifejtette,
hogy igen fontos munkájában elődjé,
Csáky István gróf utmutatása és példája
nyomán indul.

Legfontosabb célkitűzéseiként azt szö-
gezte le Mengele Ferenc dr., hogy a más-
fél évszázad óta önálló államiságot élő
Magyarország jelenlegi helyzetét a kül-
föld minél jobban megismerje. Ehhez a
munkájához kérte a külföldi és belföldi
sajtó munkásainak támogatását.

Felvágta az ereit egy brassói tisztiszojga

Brassó, január 17.

Különös öngyilkosság történt Brassóban
Secreanu dr. katonasorvos Román tem-
plom-utca 4 szám alatti lakásán. Az or-
vos, aki delféle ment haza, lakása egyik
szobájában

nértócsában heverve találta tisztiszoj-
gát.

Megállapította, hogy a közlegény mindkét
karján felvágta az ereket és elvérzett.

Azonnal értesítette feletteseit, mire
Stroie ezredes, bizottság elnök, kiszállt a
házba s elrendelte, hogy az öngyilkos tisz-
tiszojga holttestét a katonai halottas
házba szállítsák.

Magyarország ötven millió pengős belső kölcsönt vesz fel

**Munkabank alakul, sőt
közgazdasági minisz-
tériumról is szó van**

Budapest, január 17.

A Magyarország közlése szerint a magyaror-
szági belső kölcsön felvételére irányuló tár-
gyalások már olyan stádiumba érkeztek,
hogy a kormány a dolgot befejezettnak te-
kintheti. A tervezett 50 millió pengős kölcsön
felét a gyárak, másik felét pedig a nagybir-
tokosok és a biztosító intézetek jegyezték le.
A kölcsön két esztendőre szólna. A jegyzők
kincstári jegyeket kapnak, amit a megsza-
bott terv szerint válthatnának be a két év
alatt.

Gömbös miniszterel-
nök ennek a tervnek a
keresztülvitelét, illetve
az egész kölcsönügylet
lebonyolítását Károlyi
Gyula gróf volt mi-
niszterelnökre bízta, a
ki a megbízatást el is
fogadta. Gömbös egyé-
ként azzal a belső köl-
csönrel egyidejűleg ar-
ra is rá akarja szorítani
a magyarországi ipar-
vállalatokat, hogy 16 millió pengő alapít-
kével úgynevezett
„munkabankot” alapítsanak.

**A kölcsön felét a gyárak, a másik felét a nagy-
birtokosok és biztosító intézetek jegyzik le**

Ez a bank nyújtana lehetőségeket az új befek-
tetésekre és szolgálna a munkanélküliség eny-
hítésének a célkitűzését.

Politikai körökben egész komoly formában
tartja magát az a hír is, hogy Gömbös új
miniszteriumot kreál: közgazdasági minisz-
tert nevez ki s ennek az új miniszternek nem
lesz egyéb dolga, mint megkeresni azokat a
gyakorlati lehetőségeket, amelyekkel a válság
legalább enyhíthető. Erre a miniszterségre
egyes hírek szerint Gömbös Kozma Miklós
szemelte ki. Az Új Nemzedék azonban cáfol
bennfentes forrásra való hivatkozással közli,
hogy az új minisztérium felállításáról szóló
híradás nem felel meg a valóságnak.

A banknak felmondott betétjét olyan arányban kell visszafizetnie, amilyen arányban az agrár-moralórium az intézet követeléseit nem érintette

Temesvár, január 17.

A temesvári tábla Marta Sándor dr. főelnök elnöklése alatt, teljes ülésén,
rendkívül súlyos jelentőségű elvi határozatot hozott, amely ezéntul a temesvári
táblára kötelező.

Kimondta, hogy az esedekes illetve lejáró felmondású betéteket teljes összeg
erejéig megítéli. A bankoknak jogukban van a végrehajtás felfüggesztését kérni a
peres összeg bizonyos hányadára, amennyiben a Banca Națională bizonyít-
ványt hoznak arról, hogy mennyiben érintette követelésüket a mezőgazdasági mor-
alórium. A betétesek csak olyan arányban követelhetők vissza, amilyen arány-
ban a Banca Națională bizonyítványa a bank követeléseit teljeseknek és érin-
telleneknek jelenti ki.

A kolozsvári monstre-feketeszesz-per mai tárgyalásán befejezték az ezer oldalas vádirat felolvasását

**Kertész Jenő védő az ellenőrző közegek vád alá
helyezését is követeli**

Kolozsvár, január 17.

A szászfenesi, gyalui és szentpáli
szeszgyárak fekete... szeszének kizáró
tárgyalásán a bíróság befejezte az 1000
oldalas vádirat felolvasását. A vádirat
többrendbeli csalással és közokirathami-
sitással vádolja a vádlottakat s megállá-
pitja, hogy

a gyalui és szentpáli gyárak együtte-
sen 250 millió, míg a szászfenesi gyár
73 millió lej kárt okozott az állam-
kincstárnak.

A tárgyaláson megjelent az államkinc-
stár képviselőiben Ghibu Ghibulescu
szeszellenőr is, akinek az lesz a hivatása
a monstre-pör tárgyalása folyamán, hogy
a 325 millió kincstári követelések be-
hajtatásáról gondoskodjék.

A vádirat felolvasása után Kertész Je-
nő dr., kolozsvári ügyvéd emelkedett szó-
lásra és megtette észrevételeit a vádirat
állításaira. Kifejtette, hogy a bünvádi fel-
jelentést kárdu loan szesz...
meg. Radu a gyalui szeszgyár mellett
dolgozott éveken keresztül, mint az ál-
lamkincstár ellenőrző közege, éveken ke-
resztül mindent rendben talált s csak
később állt elő váratlanul a bünvádi fel-
jelentéssel, amely szerint évek óta meg-
károsították az államkincstárt. Ha ez
igaz, úgy tudniillik a gyárnál már éveken
át folyt a büns visszaélések, akkor
azonban Radunak is bünsnek kell len-
nie, viszont ha ő minden gyanun felül
áll és nem cinkos, akkor a vádlottak sem
követtek el semmit. Ugyanez áll azokra
a többi ellenőrző közegekre, akik időn-
ként vizsgálatot végeztek a gyárnál.
Ezek az alkalmi ellenőrök legalább 50-
40 jegyzőkönyvet vettek fel, de
soha semmiféle visszaélést nem tapasztal-
tak.

Éppen ezért nehezen képzelhető el, hogy
amíg a jegyzőkönyvek szerint vissza-
élésekről szó sincs, addig a vádirat szesz-
gyárigazgatókat ültet a vádlottak pad-
jára, holott ha ők bünsösek, akkor velük
együtt a bünsösek egész seregét kellene
vád alá helyezni a pénzügyi adminisz-
tráció gépezetéből is. Azt indítványozza,
hogy a bíróság szálljon ki a helyszíre és
a gyárak üzleti könyveiből állapítsa
meg, mi igaz a bünvádi feljelentés ada-
taiból

jára, holott ha ők bünsösek, akkor velük
együtt a bünsösek egész seregét kellene
vád alá helyezni a pénzügyi adminisz-
tráció gépezetéből is. Azt indítványozza,
hogy a bíróság szálljon ki a helyszíre és
a gyárak üzleti könyveiből állapítsa
meg, mi igaz a bünvádi feljelentés ada-
taiból

Megvette a sirhelyét, a szemiede- lét, ravatalt készített és aztán megmérgezte magát egy szalmári uriaszony

Gallértisztításból élt, de nem tartozott senkinek

Szatmár, január 17.

Megdöbbszent öngyilkosság történt ked-
den reggel Szatmáron. Az egész város
hatása alatt van, sőt a messze környék is
borzong azon a hideg elszántságon, amivel
egy közismert és régebben jobb napokat
látott uriaszony megrendezte a halálát.

Zalányi Viktorné annak idején egyike
volt a város előkelő asszonyainak. Öze-
gyi sorsra való jutása után egyre nehe-
zebb viszonyok közé került. Anyagi tar-
talékjait felélte s az utóbbi években már
gallértisztítással tartotta fenn magát. Ez
az élet meglehetősen vigasztalan és ter-
hes volt az egykori előkelő és már na-
gyon öreg, hatvanhét éves uriaszonynak.

Néhány nappal ezelőtt öszekuporga-
zott garasáival sirhelyet vásárolt magu-
nak, sőt megvette a szemfedelet is. Hét-
főn este aztán megfürdött, feketebe öl-
tözött, ágyát ravatalka rendezte át,
megirt négy bucsulevet s aztán
bevetett egy egész tubus quadronox nevű

s azzal szemben helytálló-e a régi ellen-
őrzésekkor felvett jegyzőkönyvek.

A bíróság rövid tanácskozás után Ker-
tesz dr. indítványát elvetette, mire az
ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be.

A bíróság ezután megállapította azt a
sorrendet, amelyben a vádlottak és tanúk
légióját kihallgatják és úgy döntött, hogy
a vádlottak kihallgatására egy heti időt
engedélyez

s azután kezd meg a több mint 100 tanúk
és a szakértők kihallgatását. Ezek szerint
egészen bizonyos, hogy a három kolozs-
megyei szeszgyár monstre-bünyének
tárgyalása heteket vesz igénybe.

Kedden délelőtt a vádlottak kihallga-
tását is megkezdte a bíróság és elsőnek
Farkas Lajost, a szászfenesi gyár igaz-
gatóságának egyik tagját hallgatta ki.
Farkas igazgató a kihallgatás során ta-
gadta a vádak és ártatlanságát s jóhi-
szeműségét hangsúlyozta.

A monstreügy tárgyalása folyik.

Gyűjtogat a „ hogyközből ellophassák az urnát

Temesvár, január 17.

A temesmegyei Ferendia községben
Balosu Vince és Leo Gergely gazdák a
községi választások napján felgyújtottak
egy szalmakazlat, hogy a szavazók fi-
gyelmét eltereljék a szavazásról, esetleg
az urnával is manipulálhassanak.

A szavazók és a bizalmi emberek való-
ban elrohantak oltani, a választási elnök
azonban a helyén maradt és rajtacsippte a
gazdákat, amint végre akarták hajítani
az urnalopást.

Mindkettőt bekisértek az ügyészség
fogházába.

altatószert.
Amikor érezte, hogy a halálos álmom már
közeledik, lefeküdtem a ravatallá alakított
ágyba.
Igy találták meg reggel ismerősei. Már
halott volt. Asztalan pontosan kikészítve
és becsomagolva ott voltak a hazaküldés-
re váró gallérok. Még a számlák kiállítás-
áról sem feledkezett meg, mert így ki-
vánta ezt rendszeret. Bucsulevelében
azt írja, hogy a földön nagyon nehéz
az élet, a föld alatt talán könnyebb lesz
valamivel. Aztán: „Nem tartozom senki-
nek, életemben sohasem csináltam adós-
ságot. Most már csak ez követhetne nek-
em. Inkább elmegyek. Temetésemen a da-
lárda énekeljen és szívemet szurják ke-
resztül...”

Az ügyészség megengedte, hogy a meg-
békelt szalmakazlat boncolás nélkül
helyezze ki a ravatallal a föld alá,
ahol valóban könnyebb sorsa lesz, mint a
föld felett volt.

MEGHALT AZ EURÓPA-KÖRREPÜLÉS
EGYIK NŐI RESZTVEVŐJE

Miss Spooner, angol repülőnő, aki az Európa-körrepülésben jelentős nevet szerzett magának, 32 éves korában hirtelen meghalt.

Magyarország 20 millió
pengős hitelét meg-
hosszabbították

Bázel, január 17.

A Nemzetközi Fizetések Bankja hétfőn tartott ülésén újra Magyarország pénzügyi helyzetével foglalkozott és az előadói jelentés alapján a 20 millió pengős hitelt újra meghosszabbította.

Két éjjeli őrt leütöttek
az újpesti betörők

Budapest, január 17.

A hétfőre virradó éjszaka két betörés történt Újpesten s minden jel arra mutat, hogy mindezt egy és ugyanazon banda tagjai követték el.

Az első betörés színhelye az Újpesti Postógyár irodája volt. A betörők észrevétlenül hatoltak be az irodahelyiségbe és teljesen csendben furták meg a páncélszekrényt is. Nagy bosszúságukra azonban semmit sem találtak s mérgükben törni-zuzni kezdtek az irodában. Olyan nagy zajt csaptak, hogy a gyártelep éjjeliőre figyelmes lett rájuk és rajtuk ütött. A feldühödött betörők kalapáccsal támadtak az őre és úgy fejbevágták, hogy az eszméletlenül esett össze. A teljesen eredménytelen betörőkaland után nyomtalanul eltűntek.

Valószínű azonban, hogy ugyanennek a bandának tagjai törtek be valamivel később az egyik újpesti faterlepre is. Itt már a betörés megkezdésekor utjukba tévedt az éjjeli őr, akit kalapáccsal leütöttek s azután kényelmesen kezdtek munkához. Megfúrták a páncélszekrényt, de nagyon kevés készpénzt találtak benne.

A két éjjeliőrt, akit a betörők kalapáccsal ütöttek le, súlyos sérüléseivel kórházba szállították.

Roncalli apostoli kiküldött
tiltakozik a bolgár király-
leány keresztelése ellen

Szofia, január 17.

A legfrissebb európai királyleány a jelek szerint kellemetlenségeket okoz országának. Jelentették, hogy a napokban született bolgár királykisasszonyt vasárnap a keleti egyház szertartásai szerint keresztelték meg, holott annak idején a pápa csak azzal a kikötéssel engedélyezte a katolikus olasz királyleány és a bolgár király házasságát, ha a házasságból származó gyermekeket a katolikus hitben nevelik.

Amint előre látható, volt a konfliktus kitörése Bulgária és a Szentszék között nem maradt el. Roncalli apostoli kiküldött vasárnap megjelent a miniszterelnöknél és tiltakozott az ellen, hogy az új-született hercegnőt a keleti egyház szertartása szerint keresztelték meg. A miniszterelnök azt válaszolta, hogy a keresztelés királyi döntéssel, az alkotmánynak és a nemzet akaratának megfelelően történt.

Roncalli erre hétfőn magát az uralkodót kereste föl. Erről a találkozásról eddig még nincs jelentés. Nemcsak Bulgáriában, hanem egész Európában nagy érdeklődéssel várják, hogy mi lesz ennek az egészen szokatlan ügynek a folytatása.

Ötezer autó tüntet Prága utcáin

Az autótulajdonosok az új autótörvény ellen

Prága, január 17.

Csehszlovákia területéről mintegy ötezer gépkocsi érkezett hétfőn Prágába. A kocsikat javarészen a tulajdonosok vezették, akik így akartak tiltakozni az új gépkocsi törvény ellen.

Az ötezer autó a város bejáratánál gyülekezett, azután szép sorban, minden zavargás nélkül felvonult a városban. A gépkocsi törvény miatt egyébként az auto-taxisok is megbokrosodtak. Hétfőn sztrájkba léptek s csak a kórházak előtt tartanak azóta inspekción.

Új fordulat a meggyilkolt
tekei adóperceptor ügyében

A Regálba vezetnek a borzalmas büntény szálai

Galac, január 17.

Beszámolt már a B. L. arról, hogy néhány héttel ezelőtt ismeretlen tettesek meggyilkolták Coman János tekei adóperceptor. A vakmerő rablógyilkosok feltörték az adópénztárt is, ahonnan 602 ezer lejtszáknyúltak.

A rendőrség hihetetlen apparátussal fogott a nyomozáshoz, a vizsgálódások azonban holtpontra jutottak. Ezideig még nem sikerült a veszedelmes banditák nyomára bukkanni.

A galaci rendőrség most átiratot kapott

a marosvásárhelyi rendőrségtől, amelyben azt állítják, hogy a gyilkosság idején egy galaci autó fordult meg Tekén, amelynek hihetetlen összefüggése van a borzalmas bünténnyel.

A galaci hatóságok a leírás alapján csakhamar megállapították, hogy a kérdéses autó, egy előkelő galaci mérnök tulajdona, akinek a nevét a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik.

A kiszivárgott hírek szerint rövidesen szenzációs letartóztatások várhatók.

Venizelos

az új görög kormány elnöke

Athén, január 17.

Kafandarisz sikertelen kormányalakítási kísérlete után Zaimisz köztársasági elnök Venizelosznak adott megbízást, aki hétfőn este 8 órakor már jelentkezett is az új kormány tagjaival a köztársaság elnökénél s letette az esküt.

Az új görög kormány tehát megalakult. Tagjai a következők lettek:

Kafandarisz pénzügy-
miniszter tárcát vállal

Miniszterelnök: Venizelosz. Külügyminiszter: Mihalakopoulos. Pénzügyminiszter: Kafandarisz. Belügyminiszter: Marisz. Hadügyminiszter: Halehakisz. Földművelésügyi miniszter: Papanasztasiu. Közlekedésügyi miniszter: Papandreu. Munkaügy: Godi. tengerészet és légügy: Kunduros. Közlekedésügyi államtitkár: Levantisz.

Megmenekültek
a „Sachalin“ utasai

Az utasok az Északi-tenger jégátlátn vannak

Moszkva, január 17.

Jelentették már, hogy az északi tengeren hajózó „Sachalin“ nevű orosz gőzösön tüz ütött ki, amely állítólag annyira elhatalmasodott, hogy a hatalmas gőzös valószínűleg utasával s legénységével elpusztult.

Újabb értesüléseink szerint a katasztrófáról szóló hírek túlzottak voltak. A hajóhajó utat hajó ugyanis rádiogramot adott le, amely szerint

a hajó fedélzete ugyan lángokban áll, de utasainak sikerült a jégre kiszállani s így emberéletben nem esett kár.

BARABÁS BÉLA
IS AZT VALLJA,

hogy az erdélyi magyar színjátszást
a Magyar Pártnak kell átvenni és vezetni

Arad, január 17.

A már hosszú idő óta vitatott és szinte már unalomig agyoncsepegt, erdélyi magyar színházak krízisének kérdésén az elhangzott megállapítások vagy kritikák sem változtattak. A publikum ma sem kap mást, mint a színigazgatók egymás közötti, koncesszióért való csufos harcának komédiáját, vagy a színészek alacsonyraszabott és ritkán látott gázszi miatti panaszát.

Az eddigi sok kritika, ami a színjátszást illette, a tanácsok, amelyek elhangzottak és amelyekkel a színházat menteni akarták, mindezek ideig nem vezettek eredményre. Komoly, megfontolásra méltó és a színházak kríziséből kivezető utat eddig egyedül a B. L. mutatott akkor, amikor azt mondta, hogy

a színházak sorsát Erdélyben a magyar párt kell, hogy a kezébe vegye és irányítsa.

A színházaknak a magyar párt kezelésében való működtetése nem csak azok kríziséit szüntethet meg, hanem képes volna azt elhivatottsága magaslataira emelni és azzá tenni, aminek kellene hogy legyen: az erdélyi magyar kultúra őrzőjének és továbbfejlesztőjének.

Hogy ezeknél a megállapításoknál mennyire helyes nyomon járt a B. L., mi sem bizonyítja jobban, mint Barabás Béla

dr. magyarpárti vezér, volt országgyűlési képviselő alábbi nagyjelentőségű nyilatkozata:

— Tény az, — állapítja meg Barabás az ősz magyar vezér, — hogy a színházak megmentésére sürgős és hathatós megoldás szükséges. A megoldás, kétségtelen, nem lehet más, mint az, hogy a magyar párt vegye kezébe Erdély színházait és azok irányítását. A mai nívón a színház nem maradhat. A színházaknak úgy kulturális, mint anyagi színvonalát emelni kell. Ehhez a nívó-feljavításhoz azonban semmi garanciát nem nyújtanak a színigazgatók, akik a koncesszióért való harcban odáig mennek, hogy egymásra az irredentás vádját kenik, csak azért, hogy a konc az övék legyen. Erdélyben a színházakat csak úgy lehet megmenteni, ha azokat központi irányítással vezetik, ami kizár minden marakodást.

— A magyar párt garancia lenne arra, hogy a szinpadot nem használják fel téves és helytelen célokra. Nem az irredentizmus propagálását tűznék ki célul, hanem a magyar kultúra terjesztését. Ugyan úgy, ahogy Erdélynek Magyarországtól való elszakadása óta, itt egy nagyon szép és nívós erdélyi irodalom fejlődött ki, ugyan úgy a maga színművészetének is ki kellene fejlődni.

— Nem gondolja méltóságos Uram,

hogy erre a célra, egy — a szintén a magyar párt kezelésében levő színházakat kellene nyitni, amely kitermelné az új színészgárdát?

— Erre szintén nagy szükség van, különösen azért, mert egy legutóbbi intézkedés szerint külföldi honosságú színészek nem játszhatnak nálunk. Feltétlenül szükség van arra, hogy a legmesszebbmenőleg előre gondoljunk és készítsük elő a talajt az erdélyi magyar kultúra továbbfejlesztésére ezen a téren is. Kolozsváron egy jó színház kell létesíteni, hogy legyen utánpótlás. Nem szabad egy percig sem ölbetett kezekkel ülnünk.

— Ha a magyar párt venné a kezébe a magyar színházügyek vezetését, úgy meg, szűnne a minél több nyereségnek szinte egyedül való szemellett tartása. Ezzel egyidejűleg a nemes célok kerülnének előtérbe és a magyar közönség is szívesebben látogatná és pártolná a színházat, ha tudná, hogy a magyar párt áll mögötte, mert mindenre garanciát lát benne.

A műkedvelők ellen

Arra a kérdésünkre, hogy mik volnának azok a közvetlen akciók, melyekkel a színházak krízisé teljesen megoldható lenne, a következő választ adja Barabás Béla dr.:

— En úgy látom, hogy három dologra volna szükség ahhoz, hogy a színházak körüli problémák megszűnjének. Egy: a magyar párt vezesse a színházakat, kettő: elörsz, jölfizetett társulatokat szervezni és végül a harmadik: korlátozni a magyar műkedvelő előadásokat.

— Olyan városban, ahol rendes színház van, műkedvelők létezésüknek dacára annak, hogy műkedvelők játsszanak darabokat és olcsóbb árakkal, — még gyengébb előadás dacára is — elvonják a közönséget a színházról. Ha már játszának, úgy csak abban az időben tegyék, amikor nincs színház. Különben is a leghelyesebb az lenne, ha a műkedvelő területeket leszorítanák és magánszámokon, szavazatokon, zenén és táncszámokon kívül mást nem adhatnának elő. Az egész kisvárosokra és falvakra természetesen ez nem vonatkozik, ott a műkedvelők pótolják a hivatásos színészeket.

— Milyen módot lát arra, hogy ezek az akciók mihamarabb életre keljenek?

— Ez csak egyféleképp lehetséges. A magyar párt országos gyűlésén, — amit már sürgősen meg kellene tartani — foglalkozni kell a kérdéssel, egy erre a célra megválasztott bizottság részletes terveket dolgozva ki, — s így a magyar párt ezen a téren is teljesíteni kötelességét. Nem lenne semmi akadály annak, hogy ez a terv megvalósuljon.

A párt közbenjárna a kormánynál és egész biztos megkapná a engedélyt arra, hogy egész Erdélyben maga vezesse a színházakat.

Ahogy az egyházak maguk vezetik iskoláikat, ugyan úgy irányítaná maga a magyar párt az erdélyi magyar színházakat. Természetes, hogy a színházak technikai vezetésére színigazgatókat alkalmazna, úgy, ahogy színészeket is alkalmazna.

— Remélem, — jelenti ki végül Barabás Béla dr., — hogy mihamarabb megvalósulnak ezek az egészséges és szép tervek és megszűnik az erdélyi magyar színházak kellemetlen problémája vita tárgya lenni. Bizonyos, hogy a tervek megvalósulása után a színházlátogató közönség majd nem azért jár színházba, mint eddig, hogy a színészeket támogatja, hanem azért, mert tiszta művészetet kap egy a darabban, mint annak előadásában.

Minden valószínűség megvan arra, hogy a B. L. által felvetett és a magyarság egyik kiemelkedő sorsának a segítségében, a magyarság problémáinak a megoldásában mindig élreállók most sem maradnak tétlenül. Ennek a nagy kulturális adatnak megoldásában, amit a színházvilág megszüntetése jelent, biztosan nem fog késni a magyar párt.

Balla Károlyné

A „Szivárvány“
világrekordja

Páris, január 17.

A „Szivárvány“ nevű hatalmas hárommotoros repülőgép tegnap hajnalban 4.48 órakor startolt Délamerikára. Nattól este rádió jelentette, hogy a „Szivárvány“ sikeresen átrepült az óceánon s greenwichi idő szerint egyenved nyolckor Natalba érkezett. A 3160 kilométeres utat a gép 14 óra 27 perc alatt tette meg s így valóban új világrekordot állított fel.

Újabb értesüléseink szerint a „Szivárvány“ ma délelőtt 11 órakor újra a levegőbe emelkedett s elhagyta Natalt.

VILÁGPOLITIKA

A szovjetbe invitált
bankbetét

(...) Szovjetországi pénzügyi népbizottsága felhívást tett közzé, amelyben bátorítást ad a szovjetbe érkező bankbetétek befizetésére. Elmondja ez a felhívás, hogy Európában a tőke nem talál e' helyezkedést és ha tétlen unalmában a bankokhoz fordul, nem kap megfelelő kamatozat. A szovjetet het percenztet igér és azt igéri, hogy bármelyik pillanatban, minden felmondás nélkül visszafizeti a betevőnek a betéteket.

Ezt a felhívást a londoni Times hozta először ki és annak nyomán átvette a hirt az egész európai sajtó, amely a legkülönbözőbb kommentárokkal kíséri a nagy eseményt. „A szovjet, amely bankbetéteket fogad el és kamatozatot fizet!” — anyos grimaszokkal és megjegyzésekkel kísérik az akciót, amely, a kommentárok szerint, homlokegyenest ellenkezik a kollektív gazdasági rend és rendszer szellemével. „Kamatot fizet a kollektív-gazdálkodási rend országa, ugyanaz az ország, amely a magántulajdont eltörölte!”

Ezek a felváltól vett és lesajnáló nyilatkozatok mindenesetre nagyon jók arra, hogy belőlük és felszervirozottságukkal szel emes ujságrikk készüljön, de nem szabad mégsem a szovjetet és annak kormányzati akcióját így egyszerűen elintéznünk. A szovjet, amely ha nem is százszázalékosan, de mégis életbe teremtette az öt éves tervet, nem igen szokott cél nélkül nagy szavakat és gesztusokat csak azért odavetni, hogy Európa mulasson rajta. Ha a szovjet bankbetéteket invitál és kamatozatot igér, akkor akar valamit és ha odáig „alázkodott”, hogy pénzt koldul Európától, akkor fel kell azt is tételezni, hogy mielőtt ezzel a tervével a nyilvánosság elé kilépett volna, egyrészt számolt, másrészt puhatóldozott.

Az első öt éves tervet a 160 millió orosz csak úgy valószínűsítette meg, hogy ahhoz Európa is segített. A mozdulatlanságra és téllenségre kárhoztatott európai ipar valósággal versengett azért, hogy az orosz szovjet öt éves tervének segítőitarsa lehessen. Mindenki szállítani akart Oroszországba, mert a világ összes államai közül egyedül Oroszország volt az állam, amely komolyan és nagy méretekben importált és az ipart foglalkoztatni képes volt. Az elmúlt évek során sok szemrehányással is illették a nagyipart, amely azzal, hogy minden megmondás nélkül beállt Szovjetországi szállítójává, voltaképpen halálos ellensége, a kollektív állami lehetőségnek erejét növelte. E szemrehányások ellenére is a nagyipar szállított. Nem azon gondolkodott és skrupulizált, hogy erkölcsi okokból és megfontolásokból szabad-e szállítani, hanem tisztán és kizárólag csak azt nézte, biztos-e a pénze, szállításának ellenértékét megkapja-e? De nemcsak a szállítók hódolnak be az orosz megrendelési-parancsoknak, hanem maguk az államok is. Németország a szovjetpártókért a német nagyiparnak garanciákat adott és biztositotta az ipart, hogy amennyiben a szovjet valamelyik vállalatát ki nem fizetné, helyette a német állam maga fizet. A munka kellett, a munkanélküli segély egyre hatalmasodó összege nagyon terhelte az állami büdzsét: mit csinál ilyenkor a megszorult kapitalista állam? Garanciát ad a nagyiparnak — a szovjet rendelésekre.

A szállított gépeknek, alkatrészeknek, műszereknek ára nem volt nagyon olcsó. Az oroszok megfizették, az állami garancia rizikóját, a nagy ipar monopolisztikus helyzetét, megfizették teljes ipari kiszolgáltatottságuk uzsoráját: éppen elégül fi-zettek.

Ugy látszik, most nem akarják tovább ilyen drága áron megvásárolni azokat az investíciókat, amelyeknek alapanyagait ahhoz, hogy a második öt éves terv könyvü iparukat is felfeleltesse, a kapitalista Európából kell beszerezniük. Megfordították a taktikát! Nem hitelbe rendelnek ezután, hanem — készpénzért. Nem fizetnek tovább és többé kamatot, kifizetést és rizikót, hanem azon menten adják a parázspénzt.

Valahogyan így okozkodhatnak: — Európa öt évig adott munkát és anyagot. Adott, mert kellett a munka és az anyag-monopóliumok tulajdonosai szerettek volna tudni készleteiket. Öt év alatt azonban lényegesen változott a helyzet. Ma a „tőke” sokkal nyomorúságosabb állapotban van, mint volt annak idején az anyag és a munka. Az anyagot még annyira a mennyire fogyasztották és a munkás valamennyire közben azért dolgozott, de nem „dolgozott” a pénz, amely hevert és közben gazdagodott azért és amely ma csak hever, de nem gazdag-

A hatóságok nyilvántartják mindazokat, akik 20 ezer lejnél több értékű valutával utaznak

Rendőri apparátus tartja nyilván az ország határátkelési pontjain utazó utasokat

Hétezer lejnek megfelelő valuta a maximum, amelyet az utas magával vihet

Bukarest, január 17.

A pénzügyminiszter a devizáknak az országba való behozatalával és kivitelével kapcsolatban új rendeletet küldött szét, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

Semmiféle körülmények között sem működhetnek tovább a magánpénzmozgások, hanem a határállomásokon kizárólag a vasúti pénztárak jogosultak valuták beváltására. Azonban ezeknek a vasúti pénztárak mellett működő váltóirodáknak is csak vásárlási joguk van, eladniuk nem szabad.

Az országba belépő utasok kötelesek a náluk levő valutákat, devizákat vagy lejekeket bejelenteni, hogy az illetékes vámhatóságok a vámállomás pecsétjével, valamint a vámfőnököknek, vagy helyetteseiknek aláírásával ellátott bejegyzést készíthessenek az utlevélbe.

Mindazokról, akik 20 ezer lejnél nagyobb összeget jelennek be, bizalmas jelentést küldenek a Nemzeti Banknak, közölve nevét és pontos címét, ha román állampolgárról van szó, illetve a helyiséget ahova megy, ha külföldi állampolgárról van szó. Külföldi állampolgárokkal kapcsolatban közlendő az ország is, amelynek polgára, valamint utlevélének száma és mindazok az információk, amelyek az eset vizsgálására szükségesek lehetnek.

A gyanúsak, vagy pedig azok, akiket feljelennek és akiknél a személyi mozgás alkalmával benemjelentett valutákat találunk, beváltás céljából betessékeldők a CFR hivatalos irodájába.

A beváltás visszautasítása a fentjelzett módon sürgősen közlendő a Nemzeti Bankkal.

Az országot elhagyó utasok semmiféle effektív valutát, devizát vagy lejt még csekk, bon, átutalás vagy részvény formájában sem vihetnek magukkal.

csakis a Nemzeti Bank engedélyével, amely visszatérhető a vámszervek által a Banca Nationalához való visszazármaztatás céljából.

A Nemzeti Banknak erre az engedélyére a következő esetekben nincs szükség:

1. Ha az utasnak legfeljebb hétezer lejje van valutában. E hétezer lejből legfeljebb kétezer lehet román pénzegységben, a többi ötezer lej pedig bármilyen valutában, kivéve a magyar pengőt, osztrák schillinget, vagy csehszlovák koronát, mert ezeknél az összegeknél függetlenül az összegtől, mindenképpen szükség van a Banca Nationala engedélyére.
2. Ha az utas átutazóban van Romá-

nián keresztül és valutáit szabályszerűen bejelentette és bejegyeztette utlevélbe az országba való belépésénél.

Ha az utasnak az ország elhagyásánál a Banca Nationalának valamilyen összegre vonatkozó engedélye van birtokában, ezen az összegben felül egyetlen lejt sem vihet magával, így azt a hétezer lejt sem, amely a fentiekben minimumként van megállapítva.

A pluszban társandó summák, még ha bejelentik is őket, minden esetben vizsgatartatnak a vámhivatalnál nyugta ellenében. Ezeket az összegeket a Banca Nationalához kell beküldeni, a személyről szóló részletes információval. Amennyiben a pluszban társandó összeget az utas nem jelentette volna be, annyiban az értékek elköszatnak a kihágás miatt az eljárás megindul.

Miután a deviza-elvonásnak ez az új rendszere szükségessé teszi az utlevelek felülvizsgálatát a vámhatóságok részéről is, a Nemzeti Bank megegyezett a szigurancaival és a rendőrséggel, hogy az utlevelek vizsgálatát a vámszervek és a határőrhatalóságok közösen fogják megvédeni. A vámhatóságok ezáltal fokozottabb gondot fordítanak a gyanús utasokra, akiket fel fogják hívni a rendőrség figyelmébe.

ARADI VIKTOR február huszonkettedikén a jasi hadbírótság elé áll

Bizonyítani akarja, hogy nem kém'edett, sőt, hogy a magyar imperium idején románbarát működést fejtett ki

Jasi, január 17.

Megírjuk már, hogy Aradi Viktornak, az ismert publicistának kémkedési bűnperét február 21-én tárgyalja a jasi negyedik hadtest bírósága. Ismeretes, hogy Aradi Viktort Salamon Pál mérnök és Karzaru volt ő nagy magyaranyu kémkedési bűnperével kapcsolatban vették őrizetbe. A letartóztatás még 1930 októberében történt. Aradi ellen a sziguranca ugynevezett „elsőpró” bizonyítékokat produkált.

Aradi e bizonyítékok szerint a berlini Morgen című lap számára dolgozott első sorban. A nyomozás adatai szerint Aradi eik ei alapján titkos jelekkel ellátott kémjelentések voltak.

A szigu anca néhány cikknek megszerezte a fényképmásolatát s a vád egész épülete ezekre a kópiákra épült fel.

Aradi beismeri a Morgenél kifejtett tevékenységét, az nban azt állítja, hogy munkája tisztán ujságírói jellegű volt. Aradit a berlini lap igen jól fizette.

Emlékeztet, hogy Aradit a második hadtest bírósága először 15 évi fegyházra ítélte. Aradi felelkezett, vitatván a hadbi ó ág illetékességét. A felelkezést elfogadták és az ujságírói polgári bíróság elé utalták. Azonban ez a bíróság szintén le-szállította illetékességét, mire Aradi visz-szakerült a hadbírótság elé, mely az újból megtartott tárgyaláson 12 évi fegyházra

sújtotta. Aradi ismét felelkezett és elfogultságú kifogást emelt a második hadtest bírósága ellen. Miután a kifogásának helyt adtak, a jasi hadbírótság elé került. Aradi abban reménykedik, hogy fel fogják menteni.

A tárgyalás rendkívül érdekös lesz, miután Aradi bizonyítani igyekezik majd

azt, hogy a magyar imperium idejében nagyanyu románbarát működést fejtett ki. E célból tanuképpen beidéztette Maniu Gyulát, a jasi miniszterelnököt, Dobrescu bukaresti főpolgármestert, Serbán kisebb-ségi minisztert, dr. Popa volt kolozsmegyei prefektust és sok más román előke-lőiséget.

Valószínű, hogy a jasi hadbírótság ítélete enyhe lesz, mivel az ügyész egyetlen kémkedésért elítélt vádlottat sem idézett meg a főtárgyalásra, ami sejtetni engedi, hogy a vádanyagnak erre a részére nem helyez majd túlzott súlyt. Aradi védői (Gheorghe Lisette és Schreier bukaresti ügyvédek lesznek).

Erdekes egyébként, hogy Aradi a börtönben testes szociológiai munkát írt, amely a negyedik hadtest parancsnokságánál helyezett letétbe.

Biharmegye 374 milliót fizetett be tavaly az állam kasszájába

Nagyvárad, január 17.

A nagyvárad pénzügyigazgatóság igen érdekes és beszédes statisztikát állított

Egyenesadó címén	101.592.919 lej
Közvetett adók címén	127.483.951 lej
Bélyegért	43.720.221 lej
Taxák címén a különböző közhivataloknál	9.541.483 lej
A rendkívüli költségvetés javára	13.840.872 lej
Mezőgazdasági bélyegben	3.306.780 lej
Repülőbélyegben	4.583.180 lej
Monopolcikkeken (dohány, só stb.)	18.862.300 lej
Adicionális jövedelem címén	13.380.065 lej
Utadó címén	18.490.056 lej

Összesen: 374.951.867 lej

Előből a tekintélyes összegből juthatott volna legalább a nyugdíjasok és tisztviselők rendszeres fizetésére.

tulom az árakat, mert annak nyujtom a készpénzt, aki olcsóbban nyujtja az árut. Eddig legalább 20—30 százalékkal drágábban megfizettem az európai iparnak mindent, mert — hitelezett és mert rizikót vállalt. Ebből a 20—30 százalékból hét százalék kamatot igazán elfizethetek és nyugodtan eligérhetek?

Egyetlen kérdés van csak nyitva: a hét százalékért elfelejti-e az erkölcsi parancsot az európai tőke is ugyanugy, mint öt évvel ezelőtt ahogyan a nagyipar is odaadta a produktumot a szovjeinek?

Nem lehet „igen”-nel és „nem”-mel felelni, de vissza lehet mutatni arra, a hogyan Európa kapva-kapott azon, hogy a szovjetnek szállítson.

Pedig csak a munka hasznáról volt szó.

A verejték eredményéről.

Ebből az esetből a tunya semmittevés jövedelméről lesz szó!

Menni fog a pénz, egészen biztosan menni fog.

Egy-két hétig, hónapig grimaszok csufolják a merészetet, akik menni szeretnének. Egy-két hónap múlva grimaszok csufolják majd azokat, akik menni nem mertek.

A második ötéves terv nem azért sikerül majd azért a hit fanatizmusa építi, hanem azért, mert az európai tőke falánkság miatt.

Ugy látszik, a szovjet élén nemcsak a gazdaság szakértői, hanem a pszichológusok is ott ülnek.

A Brassói Villanyüzem r. t.

— U. E. B. —

Uzina Electrica Brasov S. A.

villanyáram szolgáltatásának általános feltételei

ÁLTALANOS FELTÉTELEK:

1. Villanyáramot szolgáltatunk minden igénylőnek, aki Brassó törvényhatósági város és az U. E. B. között létrejött koncessziós szerződés rendelkezéseit jogervényesen elismeri és ezenkívül az alábbiakban részletezett általános feltételek betartására kötelezi magát. Az U. E. B. nem köteles áramot szolgáltatni a saját villanyárammal rendelkezők részére.

2. Az áramszolgáltatás nappal és éjjel egyaránt folyik. Ha vis-major következtében beállott üzemzavar gátolja az U. E. B.-t akár az áram termelésében, akár annak szolgáltatásában, megszűnik áramszolgáltatási kötelezettsége arra az időre, amely a zavarok és következményeik elhárítására szükséges. A villamosüzemben vagy a hálózatban eszközrendő javítások, vagy munkálatok elvégzése céljából az U. E. B. jogosítva van, az áramszolgáltatást egészen, vagy részben átmenetileg beszüntetni, anélkül, hogy a fogyasztó erre az időre kártalanítást igényelhetne a szállított elektromos energia csökkenése, vagy megszakadása miatt.

3. Az U. E. B. és a fogyasztó közötti szerződés időtartama általában egy év. A szerződés 15 nappal az év lejártá előtt felmondható.

Nagyobb áramfogyasztás esetén az U. E. B. egy évnél hosszabb szerződési időtartamot követhet.

A fogyasztó lakásváltoztatása esetén a szerződés érvényét veszíti. Ennek dacára köteles a fogyasztó az U. E. B.-t a lehető legrövidebb időn belül lakásváltoztatásáról ajánlott levélben, vagy személyesen értesíteni, kiegyenlítőn egyszersmind a lakásváltoztatás napjáig esedékes tartozását, ellenkező esetben az elhagyott lakás minden további áramfogyasztása az ő terhére esik.

Az árambevezetés jelenti az U. E. B. vezetékeinek a ház vezetékes rendszerével való egybekapcsolását, a hálózati elosztó vezetéktől a lakásban levő áramszámláig (óraig) bezárólag.

Az áram bevezetésének és az áramszámláló felszerelésének előfeltétele, hogy a fogyasztó kérvényt nyújtson be, csatolva a saját és a házgazdának írásbeli nyilatkozatát, melyben elismerik az áramszámlálóra és tartozékaira vonatkozólag az U. E. B. tulajdonjogát.

Az árambevezetés kérésével egyidejűleg köteles a fogyasztó a bekapcsolás költségeit lefizetni és a koncessziós szerződés 42-ik paragrafusában megállapított óvadékot letétbe helyezni.

5. A lakóházakba való bevezetés helyét, módját és számát, valamint a jelenleg fennálló bevezetések módosítását az U. E. B. határozza meg.

Az áramszámláló a lakásban szerelendő fel. Abban az esetben, ha az árambevezetés céljából egy új transzformátor-állomás felállítása volna szükséges, az erre szükséges helyet a fogyasztó köteles díjmentesen az U. E. B. rendelkezésére bocsátani.

Ily esetben az U. E. B. fenntartja magának a jogot, hogy ezen transzformátor-állomást más fogyasztók elektromos árammal való ellátására minden megtérítés nélkül felhasználhassa.

7. A bevezetési munkálatokat és ezen vezetékek karbantartási munkáit, kizárólag az U. E. B. végezheti. A bevezetés Brassó város által

tal jóváhagyott díjszabás alapján, a fogyasztó költségére történik. A fogyasztó terhére esik, minden a fogyasztó új szükségleteinek kielégítése, vagy a szabadvezetéknek földalatti kábelvezetékévé való átalakítása következtében szükségesé váltott módosítás eszközölése is.

Mindaddig, amíg a befizetés költségei befizetve nincsenek, az U. E. B.-nek jogában áll az áramszolgáltatást megtagadni, vagy félbeszakítani.

8. Az áramszámlálót, a számlálótáblát és az ezekhez tartozó készülékeket csak az U. E. B. szállíthatja és tartja karban. Ezek az U. E. B. tulajdonát képezik és ezek használatáért a fogyasztó arányos bért fizet. Ugy a háztulajdonos, mint a fogyasztó köteles az U. E. B. ezen tulajdonait mindennemű rombolástól megvédeni és mindkettő felelős az általa, vagy az alárendeltjei és megbízottjai által okozott esetleges károktól.

9. A bevezetésnek bármilyen hibája, különösen pedig a biztosítékok megrongálása, avagy a plombák hiánya, késedelem nélkül az U. E. B. tudomására hozandó.

10. A fogyasztó felelős a lakásának a bevezetés végső pontjától számított elektromos vezetékek előírás szerinti kiviteléért és karban tartásáért. A fogyasztó elektromos berendezését, ezeknek megváltoztatását, avagy kibővítését, az U. E. B.-n kívül csak villanyszerelő munkálatokra jogosított, iparigazolvánnyal rendelkező szerelők végezhetik, az I. R. E. („Institutul Național Român pentru studiul amenajării și folisirii izvoarelor energice”) rendelkezései és az U. E. B. speciális előírásai alapján. Abban az esetben, ha egy szerelő valamely munkálatot ismételt az előírásokkal ellentétben végez, vagy csak egyszer is megtagadja a hibának ingyenes helyreigazítását, elveszti jogát hasonló munkálatok további végrehajtására.

A fogyasztó elektromos berendezéseinek az U. E. B. vezetékeibe való bekapcsolása és üzembe helyezése, csak az U. E. B. megbízottai által történhetik.

Az U. E. B. fenntartja magának a jogot, hogy a fogyasztó elektromos berendezését bármikor felülvizsgálhassa és az esetleges felmerülő hibáknak kijavítását kérhesse.

Ha valamely ellenőrzés alkalmával hibák állapítottak meg, az U. E. B. nem köteles az áramot bekapcsolni, avagy áramot szolgáltatni, mindaddig, amíg a hibák ki nem javítottak.

A fogyasztónak elektromos berendezéseit úgy kell felszerelnie, hogy abból sem más fogyasztókra, se magára az U. E. B.-re semmilyen hátrány ne háruljon.

11. A fogyasztó által elhasznált elektromos energia mennyiségét az U. E. B. áramszámlálók, vagy egyéb mérőkészülékek segítségével állapítja meg.

A számlálók és mérőkészülékeket az U. E. B. időnként díjmentesen felülvizsgálja.

Ha az áramszámláló pontossága tekintetében kétség merül fel, a fogyasztó írásbeli kérésére, az U. E. B. köteles az áramszámlálót felülvizsgálni. Ha egy ily felülvizsgálás alkalmával a számláló működésében + - 5 százalékos hiba észlelhető, a hiba megállapítását megelőző számlán befizetett különbözet, a fogyasztó javára, vagy terhére iratik. Hasonlóképp helyesbítették a legutolsó számlától kezdve, a számláló kicserélésének idejéig, a számláló által mutatott minden fogyasztás. Ha azonban a megállapított hiba + - 5 százalékos hiba határon belül esik, abban az esetben a felülvizsgálás költségeit a panasztevőnek kell viselnie.

Azon esetben, ha a fogyasztó nincs megelégedve az U. E. B. által fogantatott felülvizsgálással és az állami mértékhatóság hivatal (Biroul de măsură și greutate) ellenőrzését kéri, erről az U. E. B.-t írásban tartozik

Tokaji bor vagy csukamájolaj?

Mit szeret jobban?

Ha Ön, vagy gyerekei csukamájolajat kell szedjenek, akkor jusson eszébe, hogy

az ELIXIR PANGADUINE

amely a legkitűnőbb tok hál májkivonatából készül, kitűnő ízű és a

CSUKAMÁJOLAJ

minden aktív tulajdonságával rendelkezik; csak hogy négyszer olyan hatásos mint az. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Ára 190 lej nagyüvegenként!

értesíteni. Az előbbi bekezdés rendelkezései azonban, idevonatkozólag is irányadók.

Ha megállapítást nyert, hogy a számláló megállott, avagy helytelen értékeket mutatott, anélkül azonban, hogy a megengedett hibahatár túllépése egy felülvizsgálat által megállapítást nyert volna, avagy egy számláló javítás céljából lezsereltetik, az áramfogyasztás számítása azon időre, amely alatt ez számláló segítségével nem volna lehetséges, a fogyasztó átlagos áramfogyasztásának alapulvételével történik.

12. A fogyasztó az elektromos áramot csak a saját céljaira használhatja fel. Az áram csak a fogyasztó által elfoglalt lakás és a vele együtt lakó személyek céljaira vehető igénybe. Ha a bérlet, vagy albérlet egy külön bevezetést önhajt, se az ingatlan tulajdonosa, se a főbérlet nem szegülhet ellene.

Ha valaki csalárd módon, vagy az érvényben levő díjszabások és megállapodások kijátszásával fogyaszt áramot, az U. E. B.-nek jogában áll, a magánjogi, vagy büntetőjogi eljárás jogának fenntartása mellett, egy oly bírságot kiszabni, amely a vétkecs felösszes áramfogyasztókészülékeinek, napi 12 órai fogyasztásából a mindenkor legnagyobb áramdíjszabás alapján adódik, az egész jogtalan áramfogyasztás idejére.

Hogyha a jogtalan áramfogyasztás időtartama nem volna megállapítható, ezen bírság legalább egy évi időtartamra szabandó ki.

Az U. E. B., vagy az állam által a bevezetésen alkalmazott plombák eltávolítása, avagy megrongálása, megfélelő bírságot és a bűnösnek az érvényben levő törvények rendelkezése szerint való büntetését vonja maga után.

13. Az elhasznált elektromos áram és a számlálók használati díja havonként fizetendő.

A számlák összeállítása az U. E. B. által meghatalmazott áramleolvasó közegek adatai alapján történik. Az esetben, ha ezek a számlálók leolvasásában ismételt akadályozva lennének, az U. E. B. megszakíthatja az áramszolgáltatást és követelheti a fogyasztótól az e műveletből származó összes költségeket.

Az esedékes számla a fogyasztónak mindig a számláló leolvasása után lesz kikézbcsítve. Az esedékes összeg vagy az U. E. B. által meghatalmazott pénzbeszedőknek fizetendő le, vagy a számla kikézbcsítésétől számított 5 napon belül az U. E. B. pénztárához szolgáltatandó be, mindennemű postai- vagy egyéb költségek levonása nélkül. Nemfizetés esetén az U. E. B. jogosítva van az áramszolgáltatás azonnali beszüntetésén kívül, a felszólítással és a számla újbóli kikézbcsítésével felmerült költségeinek megtérítését igényelni. Az U. E. B. nem köteles egy és ugyanazon számlát többször átnyújtani.

Felszólalások a számlák nem helyes volta miatt csak a számla átnyújtásától számított 14 napon belül vétetnek figyelembe. A felszólalás nem jogosít fel se a fizetésnek elhalasztására, se annak megtagadására.

14. Az U. E. B. jogosított kártalanítási igényének érvényesítésén kívül, az áramszolgáltatást minden értesítés mellőzéseivel beszüntetni, abban az esetben, hogyha a fogyasztó nem tartja be az általános feltételek rendelkezéseit. Az általános feltételek megszegésének te-

kintendő különösen:

a) Az U. E. B. szabályszerű bizonyítványai-val ellátott alkalmazottak szabad hozzáféréseinek megtagadása, az elektromos készülékekhez,

b) A meglévő berendezéseknek az U. E. B. előzetes hozzájárulása nélküli önkényes megváltoztatása.

c) Az U. E. B. tulajdonát képező elektromos felszerelési tárgyak megrongálása, (pl. plombák feltörése).

d) Valamely, az U. E. B. által a biztonság érdekében megkívánt vezetékmódosítás esz közlésének elmulasztása.

e) Jogtalan áramfogyasztás.

f) Az érvényben levő díjszabás alapján összeállított esedékes számlák nemfizetése, vagy a fizetési határidő elhalasztása.

g) Az U. E. B. bármilyen más természetű esedékes követelése kiegyenlítésének elmulasztása.

h) A kért óvadékok fizetésének megtagadása.

i) A fogyasztó berendezéseinek káros befolyása akár más fogyasztók, akár az U. E. B. berendezéseire.

Az a tény hogy az U. E. B. az áramszolgáltatást a fogyasztó hibájából megszakította, nem jelenti egyszersmind az áramszolgáltatási szerződés megszüntetését is.

15. A fogyasztó kényszeregyezsége, vagy csődje esetén az U. E. B. a szolgáltatandó áramnak előleges fizetését kérheti.

16. Az U. E. B. és a fogyasztó között felmerülő vitás esetekben, a felek elávetik magukat a brassói bíróságok illetékességének.

17. Az U. E. B. fenntartja magának a jogot, hogy ezen általános feltételeket bármikor megváltoztathassa. Ezen változtatások csak Brassó város tanácsának jóváhagyása után léphetnek érvénybe.

*

Itt jegyezzük meg, hogy a fenti feltételeket a városi tanács megvizsgálta és jóváhagyta és így azok minden villanyfogyasztóra egyaránt érvényben vannak.

— KULTURHAZ ÉPÜL CSIKKÖZMÁSON. Csikszederéről jelentik: A csik-közmási róm-kath. egyház, a dr. Balázs Endre hagyatékát képező régi szeszgyár-épületét kulturházzá alakítja át. Az átalakítási terveket Kákossy István mérnök készíti.

Grifhat

LEGBIZTOSABBAN
LEGYŐZI A
**NEVRALGINE
JURIST**

EZEN HELY

a Bristol Szálloda Budapest részére van fenntartva.
Figyelfük az itt megjelenő további hirdetéseket!

Asíra (Apolló) Mozdó

BRASSO.
Telefon 544

A legszenzációsabb katonai vigjáték:

„A SZÁZAD ANYJA”

FŐSZEREPBEN:

BETTY BIRD, Weiss Fredl, GRIT HAID, PAUL HEIDEMANN

JÖN:

„A szőke Venus”

SPORT

Az idő mindent
begvagyíthat

„Szükségesnek tartom a
magyarokkal a kapcsola-
tot felvenni” — mondja Lucescu,
román futballvezér

Itt a békülés első jele

Bukarest, január 17.

A román-magyar futballháború egy pár hetes szünet után, újból napirendre került. Ezúttal azonban nem valami újabb konfliktus miatt, hanem csodálattal egy olyan tény következtében, amit a békülés szempontjából öröndetesnek is mondhatunk.

Lucescu Miklós, az Unirea-Tricolor valóban érdeműs elnöke, az igazgatótanács elnöke, egy szöveg a román futballsport egyik legrepresentatívabb alakja, egy interjú adott a Gazeta Sporturilornak, mely alkalommal a labdarúgás béküléséről nyilatkozataiban, a román-magyar kapcsolatokról a következő párbeszédeket olvashatjuk:

Ujságíró: Van-e lehetőség Magyarországgal a kapcsolatokat felvenni?

Lucescu: Van lehetőség és szükséges is. Egy feltétellel azonban. Bizonyos megszorításokkal meg kell akadályozni a magyar közép-csapatoknak a román klubok kárára történő túlságos beözönlését. Olyan formában, hogy csak a tabella első öt helyezettjét engedjük be. A többiek ne játszhassanak az országban, csak a viszonyosság kötelezettségével.

Ez a nyilatkozat tehát, — amint láthatjuk — ha bizonyos megszorításokkal, de végeredményben szükségesnek tartja a román-magyar kapcsolatokat. Az összeveszés óta ez volt az első barátságos megnyilatkozás román részről, mely a kibontakozás útját keresi.

Csupán az helytelen, hogy így kényszerítsék ki a magyar csapatoktól a viszonyosságot. Idegen csapatot csak az láthat vendégül, akinek ez anyagilag konveniens. Senki nem kényszeríthet senkit ennek az ellenkezőjére. Midenki nyugodt lehet, hogy ha egy magyar klub úgy látja, hogy egy román csapat attrakció lehet magyar területen, akkor még csak lebeszélni sem lehet őt arról, hogy román kollégáját meg ne hívja. De nézzük más oldalról is.

Az első öt magyar csapat bejöhet viszonyossági kötelezettség nélkül is. Ezeket rendszerint a nagyobb román klubok szokták meghívni, tehát azok, amelyek méltóan képviselhetik a román színeket, idegenben is inkább lehetnek olyan sport attrakciók, melyeket érdemes meghívni. De őket semmiben sem „védené” ez a megszorítás, hiszen az első öt magyar csapat nem köteles visszahívni vendéglátóját. Evvel szemben a kis városok egészen kis csapatai azt az előnyt is élvezik, hogy ha magyar csapatot hívnak, akkor még vissza is hívják őket. A

nagy román csapatok pedig ülhetnek itt-hon.

Ezért a legjobb az ilyen dolgokat természetesen szabadjukra engedni és nem kell olyan megszorításokat tenni, melyek 1. példa nélküliek, 2. gátolják a szabad sportéletet, 3. nem használ annak, aminek érdekében hozni akarják, 4. utjában állhat a teljes kibékülésnek, 5. gyakorlatban csak komplikációkat okozhat és 6. a román sportszempontoknak sem használhat.

A román klubcsapatoknak inkább arra kell törekedniük, hogy elérjék végre azt a nívót, amit külföldön is szívesen látnak és amit csak minél több nemzetközi mérkőzéseken szerezhetnek meg. És ezekre a nemzetközi mérkőzésekre a legalkalmasabbak a magyarok, mert itt vannak a közelben, bármikor jöhetnek, nagyon olcsók és főleg tudnak és, ha majd a román csapatok is elérték ezt a nívót, akkor nem kell külön megszorításokkal kikényszeríteni a viszonyosságot. Akkor hívni fogják őket megszorítás nélkül is.

Sós Nándor.

TRITSCH Sportáruház

postacsomagokban vidékre is szállít
felszerelt ski-t, rodlit, korcsolyát stb.
BRASSÓ, Str. Voivodu Mihai 20 (Kolostor-u)

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosz-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket

Amerikai mintára berendezett

fogászati rendelő

BRASSÓ, HOSSZU-UTCA 8 emeleten

Szájpadlás nélküli fogsorok — Fájdalommentes foghúzás.

Első kezelés díjmentes.

Ingyen fogtisztítás.

Arany korona - - - - 450 Lei-től
Fémárány " - - - - 150 " "
Fogtömés " - - - - 60 " "
Foghúzás " - - - - 60 " "

Mindenemü arany, kautschuk és fémmunkát a legmodernebb kivitelben készítenek

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Zoknik minden minőségben, legolcsóbbak, legjobbak Franz Cross kötöttáru-gyárában, Brassó, Kapu-utca 58. 1136

Nagyothallás és fülzúgás ellen kérjenek prospektust Németi Móról, Oradea, Várház-utca 55. 110158

Használt cséplőszekrényeket vesznek 720-1000-ig. Préselt széna eladó. Szabó László, Cristur. 1135

Brassó közelében eladó félhold szántóföld. Türkösi Sós-utca 432. sz., üres telek. Érdeklődni: Kissné, Brassó, Str. Rosiorilor 16. 1132

Jókarban levő Chevrolet teherautót, vagy autóbust keresek azonnali megvételre. Kertész, Brassó, Szent János-utca 23. 1136

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köve 150 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

...Gummi...

A PREZERVATIV CSODA

5 ÉVI JÓTÁLLÁS

RAKTÁRKÉPESSÉGÉRT!

A gummi valódi tejfolyadékából való készítmény. Ezért báronypuhaságú és rendkívül erős

GYÓGYSZERTÁRAKBAN és DROGÉRIÁKBAN!

Lakás

KIADO azonnal modern két szobás, teljes komfortos lakás. Brassó, Vasut-utca 56. 175

KIADO

2 szoba, konyha lakás, esetleg 3 szobás irodának, vagy ruha-kalap-szalonnak is használható. Streitferdt, Brassó, Korház-utca 53.

Könyvek

10 darab Népszerű regény míg a csekély készlet tart 50 lej, vidékre portóval 60 lej, utánvétellel 66 lej. Maupassant A másik gyermeke. Csermely A basa topánkái. Csermely Adieu Madame. Forró Pál A megölt szerelem. Forró Pál Különös tüzek. Forró Pál: Aki mindig csak vendég. Csermely A boszu örvényében. Szász Béla: Az öreg zsoltár titka. Altai: Célnál. Megrendelhetők a Brassói Lapok Könyvosztályától.

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Február 8-tól március 10-ig

a következő nyeremények kerülnek szétosztásra a játékosok között

Egy prémium Lei 5.000.000

1 nye. emény Lei 5.000.000

1 Lei 3.000.000

1 Lei 2.000.000

1 Lei 1.000.000

1 Lei 500.000

1 Lei 300.000

2 nyeremény a Lei 200.000

3 Lei 150.000

4 Lei 120.000

5 Lei 100.000

6 Lei 80.000

7 Lei 60.000

8 Lei 50.000

9 Lei 40.000

10 Lei 30.000

20 Lei 25.000

50 Lei 20.000

100 Lei 15.000

150 Lei 12.000

200 Lei 10.000

250 Lei 8.000

2170 Lei 7.000

27.200 Lei 5.500

30.200 nyeremény és egy prémium, összesen:

Lei 194.180.000

Az egyes elárúsítóhelyeken esetleg még kapható, felhagyott, vagy az előző osztályban nem játszott sorsjegyek ára:

¹/₂sorsjegy 2500, ¹/₄sorsjegy 1250, ¹/₈sorsjegy 625 lej

Vásárolóinak szerencsés sorsjegyet a

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R.-I.

Cluj, Piața Unirii 20.

a Román Állami osztálysorsjáték főelárúsítójától és vidéki bizományosaitól

Postai megrendelések a legpontosabban eszközöltnak.

Korszerű Husnélküli Táplálkozás

Utbaigazításokkal és konyhareceptekkel Vese, gyomor, stb. betegnek diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Irtó: Dr. Rusznák István, budapesti szanatórium vezetőorvos.

Ára: 95 lej, postán, utánvétellel 115 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

VICKI BAUM:

BALESET

a legnagyobb 68 lejes Atheneum könyv. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság